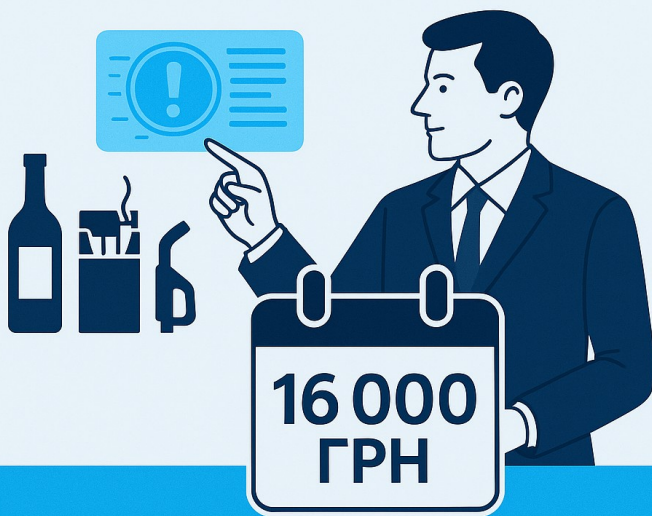

Середня зарплата для ліцензії на підакцизні товари: нові вимоги (Закон № 4536-IX)

З 1 жовтня 2025 року набули чинності зміни до законодавства, які встановлюють мінімальний рівень середньої зарплати як обов'язкову умову для отримання та збереження ліцензій на роздрібну торгівлю підакцизними товарами (алкоголь, тютюн, рідини для е-сигарет, пальне). Ці вимоги введено Законом України № 4536-IX від 16.07.2025, що оновив норми Закону № 3817-IX («Про державне регулювання ... обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів...») – зокрема, доповнено статтю 42 цього закону частинами 13 та 14 з новими умовами ліцензування. Нижче наведено практичні роз'яснення щодо розрахунку середньої зарплати, встановлених мінімальних меж та періоду контролю, з посиланнями на офіційні джерела.

**для торговців
алкоголем і тютюном:
нові вимоги
з 1 жовтня 2025 року**

**Мінімальний
рівень
середньої
зарплати для
ліцензіатів**

Підприємства з найманими працівниками. Суб'єкт господарювання, який має ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями,

тютюновими виробами, рідинами для електронних сигарет чи пальним, **повинен забезпечити середню щомісячну заробітну плату** (по всьому підприємству) **не нижче визначеного мінімуму**. Величина мінімуму прив'язана до розміру мінімальної заробітної плати (МЗП), встановленої законом на 1 січня відповідного року. **На 2025 рік** мінімальна зарплата становить 8000 грн, тому граничні показники такі: **16 000 грн** (дві МЗП) або **12 000 грн** (1,5 МЗП). Конкретно закон визначає дві ситуації:

- **Не менше 1,5 × МЗП** – якщо *всі* торговельні об'єкти ліцензіата **знаходяться поза межами** обласних центрів (та м. Києва, Севастополя) **на відстані понад 50 км**, і площа кожної торговельної зали **не перевищує 500 м²**. (Ця норма підтримує менші магазини в сільській місцевості: для них мінімальна середня зарплата в 2025 році – **12 000 грн**).
- **Не менше 2 × МЗП** – для **всіх інших** суб'єктів, чиї місця торгівлі **не відповідають** вказаним вище умовам (тобто великі магазини або розташовані в містах). Для них у 2025 році середня зарплата має бути не менше **16 000 грн**.

Фізичні особи – підприємці без найманих працівників. Якщо ліцензію оформлено на ФОП, який працює самостійно, встановлено аналогічну вимогу до **розміру його загального місячного оподаткованого доходу**. Він теж має бути не меншим за зазначені межі (1,5 або 2 мінімальні зарплати, залежно від виконання умов про віддаленість і площу торгівлі). Тобто **прибуток ФОП за місяць** повинен сягати відповідно не менше ~12 тис. грн або 16 тис. грн у 2025 році, щоб підприємець міг отримати чи продовжувати чинність ліцензії на торгівлю підакцизними товарами.

Як обчислюється середня зарплата

Середня щомісячна заробітна плата для цілей ліцензування рахується **по підприємству в цілому**, а не лише по працівниках, що безпосередньо продають підакцизні товари. Тобто

враховується загальна сума виплат усім найманим працівникам суб'єкта господарювання. Закон № 4536-IX прямо визначає алгоритм розрахунку, спираючись на дані податкової звітності з зарплати. Згідно з новими нормами, середню зарплату слід обчислювати таким чином:

1. **Сума виплат:** підсумувати **нараховану заробітну плату** за місяць *плюс* оплату перших 5 днів лікарняних за рахунок роботодавця *плюс* допомогу з тимчасової непрацездатності (оплачена за рахунок Фонду).
2. **Середнє значення:** отриману суму **поділити на кількість працівників** (застрахованих осіб), яким у цьому місяці нараховано зарплату. (Не враховуються особи, які отримували не зарплату, а грошове забезпечення – тобто військові, служби тощо, якщо такі є на підприємстві).

Іншими словами, контролюючі органи братимуть показники з **об'єднаної звітності** (податкового розрахунку) по ЄСВ та ПДФО. Зокрема, додаються рядки про нараховану зарплату і лікарняні, та діляться на кількість найманих осіб, зазначених у звіті. **Важливо:** окремі співробітники можуть отримувати і менше, і більше цієї суми – закон вимагає дотримання саме *середнього* показника по підприємству, а **не** обов'язково підвищувати зарплату кожному продавцю до 16 тис. грн. Таким чином, роботодавець має право довільно розподілити фонд оплати праці (підвищити оклади ключовим працівникам чи бонуси), аби тільки **середня** зарплата за місяць не впала нижче встановленого порогу.

Період контролю та перевірки

Вимога щодо мінімальної середньої зарплати **набуває чинності з 01.10.2025** – саме з цієї дати починається відлік контролюючими органами. Розрахунок показника здійснюється **за період від дня набрання чинності Законом № 4536-IX**, тобто починаючи з жовтня 2025 року. Практично це означає, що першим **звітним місяцем** для

перевірки виконання нового критерію є **жовтень 2025**. Надалі кожен місяць діяльності ліцензіата повинен аналізуватися на відповідність середньої зарплати встановленому мінімуму.

Контроль і санкції. Додержання зарплатних вимог перевірятиме податкова служба під час планових чи позапланових перевірок. **Невиконання вимоги** про середню зарплату (або доходу ФОПа) розцінюється як порушення умов ліцензії. Якщо буде встановлено (та зафіксовано актом перевірки), що **протягом трьох повних календарних місяців поспіль** ліцензіат **не забезпечував потрібний рівень** середньої зарплати (або відповідно доходу ФОП) – **дію ліцензії буде припинено** (ліцензія анулюється). Три місяці відліковуються **підряд у період дії ліцензії**; наприклад, якщо середня зарплата була нижче встановленого мінімуму в жовтні, листопаді та грудні 2025, то контролюючий орган має підстави анулювати ліцензію.

Підприємцям слід врахувати, що **отримання нової ліцензії** відтепер також передбачає готовність дотримуватись цих критеріїв із самого початку діяльності. Хоч на етапі подання документів може прямо не вимагатися довідка про зарплату, **у перші місяці роботи** потрібно організувати оплату праці так, щоб виконати необхідний **середній рівень**. В іншому разі є ризик досить швидко втратити ліцензію через невідповідність новим вимогам.

Висновки для ліцензіатів

Закон № 4536-IX установив **новий фінансовий критерій** для роздрібних торговців алкоголем, тютюном та іншим підакцизним товаром – обов'язковий мінімум **середньої зарплати** по підприємству. З **1 жовтня 2025 року** бізнеси повинні підтримувати цей показник на рівні **не нижче двократного розміру мінімальної зарплати** (або 1,5×МЗП для невеликих точок поза межами великих міст). У разі порушення протягом 3 місяців поспіль ліцензію **анулюють** за рішенням податкового органу. Відтак, **підприємцям у цій сфері варто переглянути фонд оплати**

праці: за необхідності підвищити оклади окремим співробітникам або виплачувати премії, щоб сумарно середня зарплата відповідала новим законодавчим вимогам.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія